

SONUÇ BİLDİRGESİ

Dünya Etnospor Konfederasyonu, 17-18 Şubat 2018 tarihlerinde “Geleneksel Sporların İhyası” başlıklı foruma Antalya’da ev sahipliği yaptı. 56 ülkeden 100’ü aşkın kurum ve 200’ün üzerinde delegenin katılımıyla gerçekleştirilen oturumlar şu konulara odaklandı:

- Geleneksel Sporların Yaygınlaşarak Popülerleşmesi / Küreselleşmesi
- Geleneksel Sportlarda Aidiyet, Kulüpleşme ve Kulüplerin Sorunları
- Etnosporların Kuşaklar ve Kültürlerarasındaki İletişimdeki Rolü
- Yerel Yönetimler ve Geleneksel Sportlar
- Okul Sportları, İlk-Orta ve Yükseköğretimde Geleneksel Sportlar

Sonuç bildirgesindeki öneriler, bu başlıkların forumun hedefi doğrultusunda titizlikle ele alındığını ve etnosporların bundan sonra izleyeceği yol haritasının ortaya konulması gayesine başarıyla ulaşıldığını göstermektedir. Bu forum, geleneksel sportların sorunlarının tespiti, kişisel ve kurumsal tecrübelerden hareketle çözüm önerilerinin sunulması, farklı coğrafyalara özgü deneyimlerin aktarılması, dünyanın çeşitli noktalarında geleneksel spora emek veren kişiler için bir tanışma ve buluşma noktası oluşturulması açısından büyük öneme sahiptir. Ve etkinlik sürekli hale getirilerek bu alandaki kısa, orta ve uzun vadeli hedeflerin gerçekleştirilmesi adına bir danışma, dayanışma, ortak akıl ve hareket platformu vazifesi görecektir. Bu aşamada katılımcı ülke ve delege sayısı da artırılarak daha geniş bir alana hitap etme imkânı kazanılacaktır.

Forum sonuç önerilerini aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

Geleneksel sporlardan bahsederken bunun sadece bir spor değil bir gelenek, kimlik ve kültür meselesi olduğunun üzerinde durulmalıdır.

Geleneksel ve kültürel çeşitlilik teşvik edilmeli, barışa ve ulusların birbirini anlamasına destek verilmelidir. Bu tarz forumların yarattığı fırsat iyi değerlendirilerek ülkeler arasındaki işbirliği artırılmalıdır.

Geleneksel sporlardan hangilerinin yaygınlaşarak küresel bir tanıma ve kurallara sahip olacağı, sürece dâhil olan ülkelerin işbirliği ile belirlenmelidir.

Geleneksel oyunlar için standart kurallar belirlenmelidir. En azından her bir ülke ya da bölge içerisinde kural bütünlüğü sağlanmalıdır.

2003 Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi kapsamında UNESCO, 470 unsurdan oluşan bir liste meydana getirdi ki bunun 15 kadarını geleneksel sporlar oluşturmaktadır. Bu sayının artırılması adına sivil toplum girişimlerde bulunmalı, bu oyunlar UNESCO kayıtlarına geçirilmelidir.

Geleneksel sporların bilimsel ve akademik altyapısını güçlendirecek gerekli çalışmaların yürütüleceği araştırma ve uygulama merkezleri kurulmalıdır.

Dünya Etnospor Konfederasyonu bünyesinde uzman komisyonlar (eğitim, bilim gibi) oluşturulmalıdır. Kaynak kitaplar ve rehberler yayınlanmalıdır.

Geleneksel sporlara ilişkin ortak bir arşiv oluşturulmalıdır. Bu arşivdeki kitaplar, dosyalar ve belgeler dijital olarak çevrimiçi ulaşabilecek şekilde düzenlenmelidir.

Geleneksel sporlara kadınların ilgisi çekilmeli ve iştirakleri sağlanmalıdır.

**FORUM FOR
REVIVING
TRADITIONAL
SPORTS**

Bazı geleneksel sporlar milliyet yahut cinsiyet noktasında bazı engellemeleri de beraberinde getirmektedir. Bu noktada meseleye kapsayıcılık, hakkaniyet, adalet gibi kavramlar üzerinden yeniden yaklaşmak gerekmektedir.

Yılda bir gün geleneksel sporlar günü ilan edilmeli ve gündem oluşturulmalıdır.

Geleneksel sporlar için prestijli bir ödül belirlenmeli ve etkin bir PR çalışmasıyla bu ödülün bilinirliği artırılmalıdır.

Şehirler inşa edilirken geleneğin aktarımına uygun şekilde bir planlama yapılarak geleneksel sporların eğitim ve icrası için uygun mekânlar tesis edilmelidir.

Kulüpleşmede öncü kulüplere ihtiyaç vardır. Öncü kulüplerin tecrübeleri yeni kurulacak olan kulüplere kurumsallaşma noktasında model olacaktır.

Kulüplerin sürdürülebilirliği için kamusal destek alınarak ligler oluşturulmalıdır.

Geleneksel sporların aktarımında kuşaklar arasındaki ilişkiler ve duygusal bağların önemi göz ardı edilmemelidir.

Çocuk parkları geleneksel sporların icra edilmesine, kuşaklar arasında bu ilişkinin kurulmasına uygun bir şekilde düzenlenmelidir.

Gelenek aktarımında bayram ve festivallerin çok önemli bir işleve sahip olduğu bilincinde olunmalı ve bu etkinliklere sahip çıkılarak geleneksel sporlarla bütünleştirilmelidir.

Geleneksel sporlarla ilgili tüm tarafların (sporcular, kulüpler, yerel ve merkezi idare organları) işbirliğinin ortak hedefler doğrultusunda geliştirilmesi gereklidir.

Yerel yönetimlerle geleneksel sporlar ilişkisinin kişilerden bağımsız, rasyonel, sistemli ve kurumsal bir yapılanmaya gidilmelidir.

**FORUM FOR
REVIVING
TRADITIONAL
SPORTS**

UNESCO'nun yerel yönetimlerle ilgili (Yaratıcı Şehirler Ağı, Öğrenen Şehirler Ağı) başlıklarından faydalanarak destekler sağlanabilir:

Geleneksel sporların entegrasyonu, icrası açısından yerel yönetimlerin festival kültürlerine eklenmesi hatta bu etkinliklerin önemli bir parçası haline gelmeleri sağlanmalıdır.

Yerel yönetimler bölgelerine has geleneksel oyun kültürünün sergilendiği müzeler ve interaktif sergiler kurulmalıdır.

Geleneksel sporlarla ilgilenen yerel kulüplere vergi muafiyetleri getirilmelidir.

Geleneksel Spor Ödülleri ihdas edilmeli ve en iyi sporcu ve antrenörün yanında en iyi yerel yönetim de mükâfatlandırılmalıdır.

Yerel yönetimlerin geleneksel sporlara katkıları üzerinden kısa tanıtım filmleri çekilmeli ve sosyal medyada gündem oluşturulmalıdır.

Yerel yönetimlere geleneksel sporların halk sağlığına faydası anlatılmalı, günümüzde gençler arasında büyük bir sorun olan uyuşturucu madde kullanımı yahut artan suç oranlarına karşı panzehir işlevi görmesi sağlanmalıdır.

Geleneksel sporlar -öğrencilerin seviyesi gözetilerek- ilk, orta ve yükseköğretim kurumlarının müfredatlarına, teorik ve pratik anlamda dâhil edilmelidir.

Üniversitelerde ve liselerde geleneksel sporlarla ilgili öğrenci kulüpleri teşvik edilerek üniversitelerde geleneksel sporların oynanabileceği mekânlar inşa edilmelidir.

Gençlerin sosyal medyaya, dijital teknolojilere merakları geleneksel sporların aktarılmasında kullanılmalıdır.

**FORUM FOR
REVIVING
TRADITIONAL
SPORTS**

Oyunlar yaş gruplarına göre sınıflandırılmalı ve uyarlanmalıdır. Öte yandan çocukların katı kurallardan çabuk sıkılabilecekleri göz ardı edilmemelidir.

Gençlerin dikkatini çekmek adına filmler, diziler, belgeseller, animasyon ve çizgi filmler ve video oyunları geleneksel sporların yaygınlaşması için kullanılmalıdır.

Geleneksel sporlarla uğraşan gençlere üniversiteye girişte kolaylık sağlanmalı ve eğitimleri çeşitli burslarla desteklenmelidir. Üniversite sonrası bu alanlarda iş imkânları yaratılarak istihdam edilmeleri sağlanmalıdır.

Çocuk kulüpleri, çocuk bakımevleri, kadın ve gençlik merkezleri ile işbirliği yapılmalıdır. Bu merkezlere geleneksel oyunlar malzemeleri, yayın, kitap, rehber vs. temin edilmelidir.

Geleneksel sporlar; haksız rekabet, şike ve doping gibi olumsuzlukların karşısında spor ahlakının inşa edilmesi adına rol ve model vazifesi görebilir.

21. yüzyılda artan mültecilik sorunu somut olmayan kültürel mirasın yok olma tehlikesini de doğurmaktadır. Hafızanın yitirilmemesi, yerel çeşitliliğin muhafazası adına mültecilere yönelik bir envanter çalışması yürütülmelidir.

Alanında uzman kişilerin bir araya gelmesini sağlayan bu tarz forum ve çalışmaların sayısı artırılmalı ve bu etkinlikler devamlı hale getirilmelidir. Bölgesel forumlara derhal başlanılmalıdır.